

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive reserch) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู ซึ่งมีวิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ อาจารย์และนักศึกษาครูในคณะวิชาครูศาสตร์ ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ดังตารางที่ 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ อาจารย์ และนักศึกษาครู ในคณะวิชาครูศาสตร์ ของวิทยาลัยครู ซึ่งส่มมาจากประชากรของผู้บริหาร หัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ อาจารย์ และนักศึกษาครู ในคณะวิชาครูศาสตร์จากวิทยาลัยครู 36 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ได้ถูกจัดแบ่งเป็นกลุ่มวิทยาลัยครูออกเป็น 8 สหวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527 แล้วผู้วิจัยก็ได้ส่มวิทยาลัยครูที่อยู่ในแต่ละสหวิทยาลัย โดยวิธีการส่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งได้จำนวนวิทยาลัยครูทั้ง 8 สหวิทยาลัย ต่อจากนั้นได้ส่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากสหวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 8 แห่ง ๆ ละ 1 วิทยาลัยครู รวม 8 วิทยาลัยครู ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิทยาลัยครูดังนี้

1. สหวิทยาลัยล้านนา ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงราย
2. สหวิทยาลัยพุทธชินราช ได้แก่ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร
3. สหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ ได้แก่ วิทยาลัยครูเลย
4. สหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
5. สหวิทยาลัยศรีอยุธยา ได้แก่ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงครณ
6. สหวิทยาลัยทวารวดี ได้แก่ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี

7. สหวิทยาลัยทักษิณ ได้แก่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

8. สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ วิทยาลัยครูธนบุรี

หลังจากได้ร่วมวิทยาลัยครูแล้ว ปรากฏว่า ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ ในแต่ละวิทยาลัยครู จำนวนทั้งสิ้น 8 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็น อาจารย์ในคณะวิชาครูศาสตร์ของแต่ละวิทยาลัยครูที่ศึกษา โดยเอาจำนวนของอาจารย์ที่อยู่ใน คณะวิชาครูศาสตร์ทั้งหมด ของวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 294 คน ดังรายละเอียดจากตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์และอาจารย์

วิทยาลัยครู	หัวหน้าคณะวิชา	อาจารย์ (N)
วิทยาลัยครูเชียงราย	1	35
วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	1	28
วิทยาลัยครูเลย	1	29
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	1	43
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยการณ	1	51
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	1	31
วิทยาลัยครูธนบุรี	1	40
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	1	35
	8	294

หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ซึ่ง ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์และอาจารย์แล้ว ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาครูในคณะวิชาครุศาสตร์ของแต่ละวิทยาลัยครูจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากเกณฑ์ตามตารางของโรเบิร์ต วี. เครชซี และเดย์เล่ ดับเบิลยู. มอร์แกน (Krejcie Robert V. and Morgan Deryle w.1970 : 607-610) โดยมีความเชื่อมั่น (Level of Confidence) ที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษารวมทั้งสิ้น 383 คน จากนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างได้กระจายทั้ง 8 วิทยาลัยครู ผู้วิจัยได้เทียบสัดส่วนจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามวิทยาลัยครูตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคู

วิทยาลัยครู	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยครูเชียงใหม่	1,051	47
วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	1,945	86
วิทยาลัยครูเลย	1,416	63
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	1,131	50
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์	654	29
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	790	35
วิทยาลัยครูธนบุรี	515	23
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	1,130	50
	8,632	383

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะดังนี้

2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดของนักการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ ของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู โดยอาศัยกรอบในการวิเคราะห์การพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในครั้งนี้จากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2533 มีดังนี้ ครูที่ดีมีคุณธรรม จรรยาบรรณ 9 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

1. มีความเมตตากรุณา หมายถึง ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุขและช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
2. มีความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง
3. มีความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร ละเอียดยรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
4. มีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อมบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม
5. มีความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำความดี และปฏิบัติงานเต็มความสามารถอย่างสม่ำเสมอ
6. มีความอดทน หมายถึง ความพยายามอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

7. มีความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งทั้งหลายพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด รู้จักยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่พอเหมาะ

8. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู หมายถึง การรักษาชื่อเสียงปกป้องและสร้างความเข้าใจอันดีต่อสังคมเกี่ยวกับวิชาชีพ

9. ความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต หมายถึง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตามความคิดที่มีเหตุผล โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวม

แบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์พิจารณาอยู่ 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์พิจารณาอยู่ 5 ระดับ โดยอาศัยแนวทางในการกำหนดปัญหาเบื้องต้นจากการสรุปปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาการฝึกหัดครูไทย 3 ด้าน

1. ปัญหาด้านการเรียนการสอน
2. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา
3. ปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาครู โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสอบถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ด้านคุณธรรมในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ของอาจารย์จากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในด้านครูดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2533 ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยมาก

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับหัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์
ของวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมโครงการ ตลอดจน
กระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และโครงการพัฒนาคุณธรรม
นักศึกษาครู

3. การวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรม และโครงการในการ
พัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

3. การหาความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ

เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหา
(Content Validity) หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์ และนักศึกษาใน
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 60 คน ซึ่ง
เป็นอาจารย์ 30 คน นักศึกษา 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบ
สอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาร์ท
(Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามของอาจารย์ ได้ค่าความเที่ยง 0.93

แบบสอบถามของนักศึกษา ได้ค่าความเที่ยง 0.94

หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับนี้มาเป็นแบบสอบถามจริงเพื่อใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

การหาความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ

หลังจากที่ได้สร้างเครื่องมือเสร็จเรียบร้อยแล้วได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของ
เครื่องมือและนำมาปรับปรุง หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out)
กับอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพค่า

ความตรงรายข้อ และค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ผลปรากฏดังตารางค่าความตรงของแบบ
อาจารย์เกี่ยวกับการกระบวนกรพัฒนาคณะธรรมนศึกษาครู ค่าความตรงของแบบสอบถามการ
รับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคณะธรรมนศึกษา และค่าความตรงของแบบสอบถามของอาจารย์
เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคณะธรรมนศึกษาครู ดังค่ารางที่ 3.- 6..

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3: ค่าความตรงรายข้อของแบบสอบถามของอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา
คุณธรรม นักศึกษาคู

ข้อความ	ค่าความตรง
มีความเมตตา	
1. อาจารย์สอนให้นักศึกษามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น และร่วมชั้นเรียน	.58
2. อาจารย์สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักช่วยเหลือกันใน เรื่องต่าง ๆ	.27
3. อาจารย์เป็นตัวอย่าง โดยการให้ความรักความเอ็นดูต่อนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษารู้สึกไว้วางใจและถืออาจารย์เป็นที่พึ่งได้	.36
4. วิทยาลัยได้จัดวิทยากรมาบรรยายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมีเมตตา	.50
5. ให้กำลังใจแก่นักศึกษาที่ทำความดี เช่น การมอบเกียรติบัตร การให้รางวัล เป็นต้น	.39
มีความรับผิดชอบ	
6. วิทยาลัยสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษารับผิดชอบต่อจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	.63
7. มอบหมายงานให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกความรับผิดชอบใน งานที่กลุ่มมอบหมาย	.50
8. ชมเชยนักศึกษาที่รับผิดชอบต่องานได้ดี	.47
9. วิทยาลัยสอนให้นักศึกษารู้จักวางแผนงานร่วมกันในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ตามกำหนดเวลา	.71
10. อาจารย์ทำตัวเป็นตัวอย่างในการทำงานที่รับผิดชอบต่ออย่างเต็มที่	.73

ข้อความ	ค่าความตรง
มีความยุติธรรม	
11. วิทยาลัยตัดสินปัญหาหรือลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดอย่างมีเหตุผลและยุติธรรม	.53
12. อาจารย์ให้คะแนนนักศึกษาด้วยความยุติธรรมทุกคนอย่างเสมอภาคไม่ลำเอียง เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตนตามแบบอย่าง	.67
13. อาจารย์เป็นแบบอย่างในการพิจารณาคุณค่าของนักศึกษาแต่ละคนด้วยความยุติธรรม	.71
14. สอนให้นักศึกษาปฏิบัติตนต่อเพื่อนนักศึกษาและผู้อื่นด้วยความยุติธรรม	.72
ความมีวินัย	
15. อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบของวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งกาย การตรงต่อเวลา เป็นต้น	.66
16. วิทยาลัยลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดระเบียบของวิทยาลัย	.56
17. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของวิทยาลัย	.61
18. ทำตนเป็นแบบอย่าง เช่น ไม่เป็นคนมักง่าย ไม่เดินลัดสนาม ไม่ทิ้งสิ่งของลงบนถนนหรือที่สาธารณะ	.48
19. จัดสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เช่น มีถังขยะวางไว้ให้	.60
มีความซื่อ	
20. อาจารย์กระตุ้นเตือนให้นักศึกษาได้ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเลือกตัดสินใจปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถด้วยตนเอง จนเกิดความสำเร็จ	.73

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าความตรง
21. อาจารย์ทำตนเป็นแบบอย่าง โดยมีความกระตือรือร้นและปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถสม่ำเสมอ	.75
22. สอนให้นักศึกษาไม่ให้เป็นคนทอดย้อต่ออุปสรรคในการศึกษาเล่าเรียน และการปฏิบัติงาน	.71
23. กระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อการเรียน การกระทำ กิจกรรม และปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ทำทันเวลา	.67
24. จัดสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นจิตสำนึกให้เกิดความขยันขันแข็ง เช่น ติดป้ายประกาศ ตีตราภาพการทำงานที่ขยันขันแข็ง	
มีความอดทน	
25. ฝึกฝนให้นักศึกษามีความอดทนต่อการปฏิบัติภารกิจด้านการเรียนและ กิจกรรม	.72
26. สอนให้นักศึกษาควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	.69
27. จัดกิจกรรมนั่งสมาธิให้กับนักศึกษาในวันสำคัญทางศาสนาในช่วง ระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อฝึกความอดทน	.41
28. อบรมนักศึกษาให้มีความอดทนอดกลั้นต่อความเหนื่อยยากลำบากและ อุปสรรคต่าง ๆ	.75
มีความประหยัด	
29. ฝึกให้นักศึกษาช่วยกันรักษาและใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด	.67
30. สอนให้นักศึกษารู้จักวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัดและออมไว้ เพื่อใช้จ่ายในคราวจำเป็น	.47
32. อบรมสั่งสอนให้นักศึกษารู้จักใช้ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์สินของ ตนเองและส่วนรวม	.59

ข้อความ	ค่าความตรง
33. ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายไม่เป็น คนฟุ้งเฟ้อ	.54
มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	
34. อาจารย์พูดถึงลักษณะที่ต้งามของครูและอาชีพครูให้นักศึกษาฟัง เพื่อเป็นการสร้างความศรัทธาในอาชีพครู	.71
35. สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู	.70
36. ฝึกอบรมนักศึกษปฏิบัติตนให้เหมาะสมที่จะเป็นครู เช่น เป็น คนสุภาพ เรียบร้อย มีความโอบอ้อมอารี แต่งกายสุภาพ ความประพฤติเรียบร้อย	.74
37. อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี เช่น เป็นผู้มีวินัยในตนเอง ไม่ เล่นการพนัน ตรงต่อเวลา	.71
38. วิทยาลัยเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพครูมาเป็นวิทยากร บรรยายพิเศษให้นักศึกษาฟัง	.62
มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต	
39. ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ	.79
40. สอนให้นักศึกษารู้จักรับฟังและปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้อื่นที่ มีเหตุผลเพียงพอโดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก	.74
41. ฝึกให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เช่น การให้ ความร่วมมือกับส่วนรวม การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น	.75

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าความตรง
42. ปลุกฝังแนวทางการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยให้กับนักศึกษา เช่น การไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การแสดง ความคิดเห็นต่อที่ประชุม ฯลฯ	.72
43. เป็นแบบอย่างในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิด และ ต่อต้านสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น ต่อต้านการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง	.70

จากตารางพบว่า แบบสอบถามของอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณธรรม
นักศึกษาครู บางรายการมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27 ถึง 0.79 จำนวน 42 รายการ มี
เพียง 1 รายการ คือวิทยาลัยจัดให้รถบริการเคลื่อนที่ของธนาคารมารับฝากเงินของนักศึกษา
มีค่าอำนาจจำแนกเพียง 0.17 เท่านั้น จึงตัดรายการทิ้ง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 การแสดงค่าความจริงของแบบสอบถามการรับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรม
นักศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อความ	ค่าความจริง
1. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้ารู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	.56
2. วิทยาลัยได้อบรมให้ข้าพเจ้ารู้จักช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเพื่อนร่วมงานให้ได้รับความสุข เมื่อเขามีความทุกข์ที่เราน่าจะช่วยเหลือได้	.58
3. ในขณะที่อาจารย์เข้าสอนอาจารย์ได้สอนสอดแทรกเกี่ยวกับความมีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ทุกคน	.61
4. อาจารย์เตือนว่าในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เราควรดูแลและเอาใจใส่ต่อเพื่อน ๆ ทุกคนอย่างเสมอภาคกัน	.60
5. เพื่อน ๆ จะเตือนให้ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนร่วมชั้นและทุกคนโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง	.44
6. อาจารย์ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าเป็นตัวของตัวเอง เชื้อมั่น และกล้าทำในสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผล และพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาด	.54
7. ในขณะที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงาน อาจารย์จะเตือนเสมอว่า จะต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว	.54
8. เพื่อน ๆ จะเตือนข้าพเจ้าเสมอว่าเมื่อเมื่ออยู่ร่วมกับคนหมู่มากหรืออยู่ในส่วนรวมเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อความสำเร็จของกิจกรรม	.54
9. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้ารู้จักการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าเพื่อจะได้ทำงานและกิจกรรมได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์	.62

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าความตรง
10. อาจารย์เป็นตัวอย่างในการรู้จักวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนหรือการวางแผนการจัดกิจกรรม ก็ตาม	.62
11. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้ารู้จักวางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสม และปฏิบัติงานได้ทันเวลา	.61
12. วิทยาลัยส่งเสริมให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามทำนอง คลองธรรม	.55
13. ในขณะที่ข้าพเจ้าปฏิบัติกิจกรรมหรือทำงาน อาจารย์มักจะเตือน ข้าพเจ้าเสมอว่า ควรทำให้ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ได้	.61
14. วิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอย่าง เคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง	.55
15. เพื่อน ๆ ได้ช่วยเหลือและเป็นแรงกระตุ้นให้ข้าพเจ้ามีความกระตือ รือร้นให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถอย่างสม่ำเสมอ	.51
16. อาจารย์เป็นแบบอย่างแก่ข้าพเจ้าในการปฏิบัติตน นิจรรยาคุณค่าของ นักศึกษาแต่ละคนด้วยเหตุผล มีความยุติธรรมและไม่ลำเอียง	.63
17. วิทยาลัยอบรมสั่งสอนข้าพเจ้าให้เป็นคนมีความยุติธรรม เพราะความ ยุติธรรมจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงานในอนาคตต่อไป	.69
18. เมื่อข้าพเจ้าโกรธและควบคุมอารมณ์ไม่ได้ อาจารย์จะเตือนข้าพเจ้า เสมอ ๆ	.53
19. เพื่อน ๆ ช่วยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้ามีความอดทน อดกลั้นต่อกา รศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อความสำเร็จของตนเอง	.50
20. วิทยาลัยส่งเสริมให้ข้าพเจ้าและนักศึกษาทุกคนช่วยกันรักษาและ ใช้ ของส่วนรวมอย่างประหยัด	.60

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าความตรง
21. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้าเป็นคนไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะตัวเอง	.57
22. วิทยาลัยสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดกิจกรรมวันออมทรัพย์ เพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักประหยัดและออม	.43
23. วิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมนิทรรศการเนื่องในวันครู เป็นต้น	.55
24. วิทยาลัยให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกอบรมการใช้สื่อการสอนสมัยใหม่	.55
25. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติตนในหน้าที่ครูให้เกิดผลดีและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของอาชีพครูเป็นสำคัญ	.63
26. วิทยาลัยอบรมให้ข้าพเจ้ารักษาความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในฐานะที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ครู	.66
27. ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ในชั้นเรียนหรือปฏิบัติงานที่จะออกไปเป็นครู อาจารย์จะเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมที่จะเป็นครูเสมอ	.64
28. อาจารย์สอนให้ข้าพเจ้ารู้จักรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของคนอื่น	.69
29. เพื่อน ๆ สอนให้ข้าพเจ้ารู้จักใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่ออยู่ร่วมในชั้นเรียนกับคนอื่น ๆ	.56
30. วิทยาลัยได้กระตุ้นเตือนนักศึกษาเสมอ ๆ ว่า จะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมที่จะออกไปปฏิบัติตนเป็นครูซึ่งนับเป็นปณิธานบุคคล	.60

จากตาราง พบว่าแบบสอบถามการรับรู้ของนักศึกษา ด้านการพัฒนาคุณธรรม
 นักศึกษาครู แต่ละรายการมีค่าความตรงระหว่าง 0.43 ถึง 0.69

ตารางที่ 5 แสดงค่าความตรงของแบบสอบถามของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าความตรง
1. จำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์สังเกต แก้ไข หรือปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง	.52
2. อาจารย์แต่ละท่านไม่มีเวลาที่จะแทรกสอนคุณธรรม	.63
3. ทักษะคติที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูยังไม่ชัดเจน	.50
4. เนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชามากเกินไปทำให้เวลามีไม่เพียงพอต่อการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษา	.73
5. ผู้บริหารไม่ค่อยมีทัศนคติสนับสนุนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู	.62
6. นักศึกษาไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่ค่อยสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม	.64
7. สภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษา เช่น ใกล้เคียงแหล่งอบายมุขและสิ่งชั่วร้าย	.56
8. นักศึกษาขาดความศรัทธาที่แท้จริงในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู เพราะมองว่าเป็นเรื่องไร้สาระและงมงาย	.74
9. โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีระเบียบ ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติ	.68
10. โครงการหรือกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูขาดการควบคุมดูแลและชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	.67

จากตาราง พบว่าแบบสอบถามของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาแต่ละข้อ มีความีค่าความตรงระหว่าง 0.50 ถึง 0.74

ตารางที่ 6 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม
ของนักศึกษาครู

แบบสอบถาม	สัมประสิทธิ์แอลฟา (α)
นักศึกษา (ทั้งฉบับ)	0.94
อาจารย์ (ทั้งฉบับ)	0.93
- มีความเมตตา	0.66
- มีความรับผิดชอบ	0.83
- มีความยุติธรรม	0.87
- ความมีวินัย	0.79
- มีความซื่อ	0.87
- มีความอดทน	0.74
- มีความประหยัด	0.65
- มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	0.89
- ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต	0.93
- ปัญหาอุปสรรค	0.89

จากตาราง พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับสำหรับนักศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 สำหรับอาจารย์ทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยง 0.93 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามของอาจารย์แยกเป็นด้าน ๆ มีค่าระหว่าง 0.65-0.93

ต่อจากนั้น ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุง และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน และการดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิการวิทยาลัยครู ทั้ง 8 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำหนังสือส่วนตัวถึงอธิการวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 แห่ง โดยทางไปรษณีย์ และไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ส่ง ไปเก็บข้อมูลแก่อาจารย์และนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 677 ฉบับ เป็นอาจารย์ 294 ฉบับ นักศึกษา 383 ฉบับ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้และอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 552 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.54 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นแบบสอบถามของอาจารย์ 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.17 ของอาจารย์ทั้งหมดและแบบสอบถามของนักศึกษา 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.42 ของนักศึกษาทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาครูแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามของอาจารย์ และนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ตามการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู และปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู วิเคราะห์โดยการหาค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษา การรับรู้ และปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูแต่ละวิทยาลัยครูด้วยวิธี Scheffe test โดยแปลความหมายของคะแนนใช้เกณฑ์ปรับปรุงจากแบบความคิดของ เบสต์ (Best ,1977)

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด และรับรู้มากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก ปัญหาอุปสรรคมาก และรับรู้มาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง ปัญหาอุปสรรคปานกลาง และรับรู้ปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย ปัญหาอุปสรรคน้อย และรับรู้่น้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยมาก ปัญหาอุปสรรคน้อยมาก และรับรู้่น้อยมาก

แบบสัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินงาน โครงการ การจัดกิจกรรม การจัดโครงการ การวัด และประเมินผล การรับรู้ด้านคุณธรรม และแนวความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาครู ภายหลังจากได้รับการพัฒนาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เอกสาร

ข้อมูลที่ได้จาก เอกสารโครงการ รายงานประจำปี ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย